

ԲԱՐԴԱԿՉՅԱՆ ԳԵՎՈՐԳ ՊԱՐԳԵՎԻ

Գևորգ Բարդակչյանը ծնվել է 1942 թ. Բեյրութում:

Իր հայագիտական բարձրագույն կրթությունը ստացել է Երևանի պետական համալսարանում, այնուհետև դոկտորականը՝ Օքսֆորդի համալսարանում (Մեծ Բրիտանիա): 1974 թ. հրավիրվել է Հարվարդի համալսարան (ԱՄՆ) և որպես ավագ դասախոս ու մատենագետ՝ 1974–1987թթ. դասավանդել է հայագիտություն և ղեկավարել Հարվարդի

հայկական հավաքածուն:

1987-ին պրոֆեսոր Գ. Բարդակչյանը դառնում է Միչիգանի համալսարանի (ԱՄՆ) նոր հիմնադրված հայոց լեզվի և գրականության Մարի Մանուկյան ամբիոնի (Անն Արբոր) առաջին ստանձնողը: Նա միաժամանակ հիմնադրում ու ղեկավարում է Միչիգանի համալսարանի ամառային հայկական ինստիտուտը Երևանում (1988–2009): Ինստիտուտը գրավում է հարյուրավոր հայ և ոչ հայ ուսանողների ԱՄՆ-ից ու Կանադայից, ինչպես նաև Չեխիայից, Եգիպտոսից, Անգլիայից, Ֆրանսիայից, Հոլանդիայից, Թուրքիայից ու այլ երկրներից: Որպես Հայագիտական ծրագրի ղեկավար՝ նա կազմակերպում է միջազգային գիտաժողովներ, սիմպոզիումներ, աշխատարաններ և դասախոսություններ՝ նվիրված հայկական ավանդույթի տարբեր ասպեկտներին: Նա ամուր կապ և հարաբերություններ է հաստատում ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի, Մատենադարանի, ԵՊՀ-ի, Հայաստանի ազգային գրադարանի և մի շարք ինստիտուտների հետ:

Գ. Բարդակչյանը եղել է Հայագիտական ուսումնասիրությունների ընկերակցության (Society for Armenian Studies) գործադիր խորհրդի անդամ, բազմակողմանիորեն մասնակցել նրա աշխատանքներին և երկուական հաջորդական տարով (1981, 1982), իսկ երրորդ անգամ՝ հինգ տարի (2010–2014) ժամկետով, եղել է ընկերակցության նախագահը: Նա եղել Հայաստանի և սփյուռքի հայագիտական պարբերականների խմբագրական խորհուրդների անդամ, ակտիվորեն դասախոսել է ԱՄՆ-ում, Եվրոպայում, Հայաստանում, Ռուսաստանում, Եգիպտոսում, Հնդկաստանում, Սինգապուրում և այլ երկրներում՝ հայ գրականությանը, պատմությանը և մշակույթին առնչվող տարաբնույթ թեմաներով: Դասախոսությունների լեզուն մեծամասամբ եղել է անգլերենը, սակայն առիթի դեպքում դասախոսություններ է կարդացել նաև հայերեն, արաբերեն, ֆրանսերեն, ռուսերեն, թուրքերեն:

1984-ին նա Վաշինգտոնի Հոլոքոստի հիշատակման հանձնաժողովի հանձնարարությամբ կոնֆիդենցիալ ուսումնասիրություն է պատրաստել Հայոց ցեղասպանության մասին: Երկու տարի հետո նա նկարահանվել է Թեդ Պոլոսյանի Հանրային հեռարձակման (PBS) դոկումենտալ ֆիլմում՝ «Ճանապարհորդություն հայկական շավիղներով» «An Armenian Journey», որտեղ խոսում է Հայոց ցեղասպանության մասին:

Պրոֆ. Գ. Բարդակչյանը բազմաթիվ գրքերի և հոդվածների հեղինակ է: Բացի հայերենից և անգլերենից՝ նա իր ուսումնասիրությունների համար օգտագործում է արաբերեն, ադրբեջաներեն, հունարեն (koine), լատիներեն, պարսկերեն, ռուսերեն, օսմաներեն, ժամանակակից թուրքերեն և ասորերեն աղբյուրներ: Նրա կարևորագույն աշխատություններից են՝ «Հիտլերը և Հայոց ցեղասպանությունը» (*Hitler and the Armenian Genocide*), որը թարգմանվել է նաև հայերեն և թուրքերեն, արևելահայերենի ու արևմտահայերենի դասագրքերը, որոնք լայնորեն կիրառվում են ԱՄՆ-ի և այլ արտասահմանյան համալսարաններում, և նրա մոնումենտալ հատորը՝ «Հայ նոր գրականության ուղեցույց, 1500–1920. ներածական պատմությամբ» (*A Reference Guide to*

Modern Armenian Literature, 1500 - 1920, with an introductory history), որը միջազգայնորեն ճանաչվել որպես հայ նոր գրականության (1500–2000) ուսումնասիրման համար անփոխարինելի աղբյուր: Այս գիրքը՝ (Modern Ermeni Edebiyatı İnceleme), ինչպես նաև նրա մի շարք հոդվածներ 2013-ին Ստամբուլում թարգմանվել են թուրքերեն: Բոլորովին վերջերս՝ 2014 թ. պրոֆ. Բարդակյանը խմբագրեց (Ս. Լա Պորտայի հետ) «Հայ հայտնութենական ավանդությունը. համեմատական հեռանկարներ» (*The Armenian Apocalyptic Tradition: a comparative perspective*) (Brill, SVTP series, 2014) հիմնարար հատորը՝ նվիրված մինչ օրս ոչ բավարար ուսումնասիրված այդ թեմային: 2017թ. նրա՝ Օքսֆորդի համալսարանի դոկտորական աշխատանքը՝ «Հակոբ Պարոնյանի սոցիալական և քաղաքական սատիրան» (Hagop Baronian's Social and Political Satire), հրատարակվեց թուրքերեն (*Sivri Dilli Dahi: Hagop Baronian'ın Siyasi ve Toplumsal Hicvi*): ՀՀ ԳԱԱ գրականության ինստիտուտը 2017-ին նրա յոթ անգլերեն հոդվածները թարգմանեց հայերեն և հրատարակեց առանձին գրքով («Պատմաբանասիրական հոդվածներ»):

2005-ի դեկտեմբերին Երևանի պետական համալսարանը Գ. Բարդակյանին շնորհում է պատվավոր դոկտորի աստիճան (*honoris causa*): 2011-ին ընտրվում է ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ: Նույն տարում Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանը նրան շնորհում է պատվավոր դոկտորի աստիճան: 2011-ին պարգևատրվում է Էլիս կղզու պատվո մեդալով՝ ամերիկյան մշակույթին բերած նպաստների համար:

2018 թ. հունվարին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիան հրավիրում է հատուկ նիստ՝ նշելու պրոֆ. Գ. Բարդակյանի 75-ամյակը:

kbar@umich.edu

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ
(2014-2018 թթ.)

Bardakjian, K. 2014, “Kostandin Erznkac‘i’s Vision-Poem: Who bestow poetic grace and how,” *Mélanges Jean-Pierre Mahé*, édités par Aram Mardirossian, Agnès Ouzounian, Constantin Zuckerman, pp. 95-104. (Collège de France – CNRS, Centre de recherche d’histoire et civilisation de Byzance, Travaux et Mémoires,18), Paris, 2014.

Bardakjian, K. 2014, *The Armenian Apocalyptic Tradition: A Comparative Perspective: Essays presented in honor of Professor Robert W. Thomson on the occasion of his eightieth birthday*. Edited by Kevork B. Bardakjian and Sergio La Porta. Leiden: Boston: Brill [2014]. (Studia in Veteris Testamenti Pseudepigrapha, 25).

Bardakjian, K., « In Search of the Great King: The vilification and vindication of Arshak II, King of Armenia,” *Modern Greek Studies Yearbook*, University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, vol. 32/33, 2016/2017, 271-288.

Bardakjian, K., “Hagop Baronian’s Political and Social Satire,” doctoral thesis for Oxford University, translated and published in Turkish, *Sivri Dilli Dâhi: Hagop Baronian’ın Siyasi ve Toplumsal Hicvi*, Istanbul: bgst Yayınları, 2017.

Bardakjian, K., Բարդակյան, Գևորգ, Պատմաբանասիրական հոդվածներ: Երևան, ՀՀ ԳԱ Մ. Աբովյանի անվան գրականության ինստիտուտ, 2018: (“Historicophilological articles,” A translation into Armenian of seven of K. Bardakjian’s articles originally published in English)

БАРДАКЧЯН ГЕВОРГ ПАРГЕВОВИЧ

Геворг Бардакчян родился в 1942 г. в Бейруте.

Высшее арменоведческое образование он получил в Ереванском государственном университете, затем получил докторскую степень в Оксфордском университете (Великобритания). В 1974 г. был приглашен в Гарвардский университет (США) и в 1974–1987 гг. преподавал там в качестве старшего преподавателя и библиографа, руководил армянским сборником Гарварда.

В 1987 г. профессор Бардакчян стал первым руководителем основанной в Мичиганском университете (США) кафедры армянского языка и литературы Мари Манукян (Эн-Арбор). Одновременно он создает и руководит Армянским летним институтом Мичиганского университета в Ереване (1988–2009). Институт принял сотни студентов-армян и студентов других национальностей из США, Канады, а также Чехии, Египта, Англии, Франции, Голландии, Турции и других стран. Как руководитель Арменоведческой программы он организовал международные научные конференции, симпозиумы, занятия и лекции, посвященные разным аспектам армянской традиции. Г. Бардакчян также устанавливает крепкие связи и отношения с НАН РА, Матенадараном, ЕГУ, Национальной библиотекой Армении и с рядом институтов.

Профессор Бардакчян был членом исполнительного совета Общества арменоведческих исследований (Society for Armenian Studies), разносторонне участвовал в его работах, дважды по одному году являлся его председателем (1981 и 1982 гг.), а третий раз председательствовал пять лет (2010–2014 гг.).

Он был членом редакционных коллегий арменоведческих изданий Армении и диаспоры, активно читал лекции на темы, касающиеся армянской литературы, истории и культуры, в США, Европе, Армении, России, Египте, Индии, Сингапуре и других странах. Язык лекций был преимущественно английским, но, если был повод, он читал лекции также на армянском, французском, русском, турецком языках. В 1984 г. Г. Бардакчян по поручению Вашингтонской комиссии памяти Холокоста подготовил конфиденциальное исследование о Геноциде армян. Спустя два года он снялся в документальном фильме Общественного телевидения Теда Погосяна (PBS) «Путешествие по армянским тропам» (An Armenian Journey), где говорит о Геноциде армян.

Профессор Бардакчян – автор многочисленных монографий и статей. Кроме армянских и английских, он в своих исследованиях использует также источники на арабском, азербайджанском, греческом (koine), латинском, персидском, русском, османском, современном турецком и ассирийском языках.

Некоторые из его важнейших работ: «Гитлер и Геноцид армян» (*Hitler and the Armenian Genocide*), переведенная также на армянский и турецкий; учебники восточноармянского и западноармянского языков, которые полностью используются в университетах США и других стран; монументальная монография «Указатель армянской новой литературы, 1500-1920, со вступительной историей» (*A Reference Guide to Modern Armenian Literature, 1500 - 1920, with an introductory history*), которая получила международное признание как незаменимый источник для изучения армянской новой литературы. Эта книга (под названием *Modern Ermeni Edebiyatı*), а также ряд его статей в

2013 г. в Стамбуле переведены на турецкий. Недавно, в 2014 г., проф. Бардакчян отредактировал (совместно с С. Ла Портой) монументальную монографию «Армянская апокалиптическая традиция: сравнительные перспективы» (*The Armenian Apocalyptic Tradition: a comparative perspective*) (Brill, SVTP series, 2014), посвященную недостаточно изученной до сегодняшнего дня этой теме. В 2017 г. его докторская работа Оксфордского университета – «Социальная и политическая сатира Акопа Пароняна» (Hagop Baronian's Social and Political Satire) – была издана на турецком языке. (*Sivri Dilli Dahi: Hagop Baronnan'in Siyasi ve Toplumsal Hicvi*): В 2017 г. Институт литературы НАН РА семь английских статей Г. Бардакчяна перевел на армянский язык и издал отдельной книгой («Историко-филологические статьи»).

В декабре 2005 г. Ереванский государственный университет присудил ему степень почетного доктора (honoris causa).

В 2011 г. он был избран иностранным членом НАН РА. В том же году Армянский государственный университет им. Х. Абовяна присудил ему степень почетного доктора. В 2011 г. награжден почетной медалью Острова Элис за вклад в американскую культуру.

В январе 2018 г. НАН РА провела специальное заседание, чтобы отметить 75-летие профессора Бардакчяна.

kbar@umich.edu

СПИСОК ИЗДАННЫХ РАБОТ

(2014–2018 гг.)

Bardakjian, K. 2014, “Kostandin Erzknac‘i’s Vision-Poem: Who bestow poetic grace and how,” *Mélanges Jean-Pierre Mahé*, édités par Aram Mardirossian, Agnès Ouzounian, Constantin Zuckerman, pp. 95-104. (Collège de France – CNRS, Centre de recherche d’histoire et civilisation de Byzance, Travaux et Mémoires, 18), Paris, 2014.

Bardakjian, K. 2014, *The Armenian Apocalyptic Tradition: A Comparative Perspective: Essays presented in honor of Professor Robert W. Thomson on the occasion of his eightieth birthday*. Edited by Kevork B. Bardakjian and Sergio La Porta. Leiden: Boston: Brill [2014]. (Studia in Veteris Testamenti Pseudepigrapha, 25).

Bardakjian, K., « In Search of the Great King: The vilification and vindication of Arshak II, King of Armenia,” *Modern Greek Studies Yearbook*, University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, vol. 32/33, 2016/2017, 271-288.

Bardakjian, K., “Hagop Baronian’s Political and Social Satire,” doctoral thesis for Oxford University, translated and published in Turkish, *Sivri Dilli Dâhi: Hagop Baronian’in Siyasi ve Toplumsal Hicvi*, Istanbul: bgst Yayınları, 2017.

Bardakjian, K., Բարդակչյան, Գևորգ, Պատմաբանասիրական հոդվածներ: Երևան, ՀՀ ԳԱ Մ. Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտ, 2018: (“Historico-philological articles,” A translation into Armenian of seven of K. Bardakjian’s articles originally published in English)

KEVORK BARKEV BARDAKJIAN

Kevork Bardakjian was born in 1942 in Beirut.

He received his first degrees in Armenian studies from Yerevan State University, and his doctorate from Oxford University, UK. In 1974 he was invited to Harvard University and, as a Senior Lecturer and Armenian Bibliographer, he taught regular courses in Armenian studies and supervised Harvard's Armenian collection from 1974 to 1987.

In 1987, Professor Bardakjian became the first holder of the newly-established Marie Manoogian Chair of Armenian Language and Literature at the University of Michigan, Ann Arbor, and founded and directed the University of Michigan Summer Armenian Institute in Yerevan, (1988-2009). The Institute attracted hundreds of Armenian and non-Armenian students from the US and Canada as well as the Czech Republic, Egypt, England, France, Holland, Turkey and some other countries. As Director of the Armenian Studies Program he organized international conferences, symposia, workshops and lectures on various aspects of the Armenian tradition. He also initiated close contact and relations with the Armenian National Academy of Sciences, the Matenadaran, YSU, the National Library of Armenia and some other institutions.

Dr. Kevork Bardakjian received his first degrees in Armenian studies from Yerevan State University, and his doctorate from Oxford University, UK. In 1974 he was invited to Harvard University and, as a Senior Lecturer and Armenian Bibliographer, he taught regular courses in Armenian studies and supervised Harvard's Armenian collection from 1974 to 1987.

In 1987, Professor Bardakjian became the first holder of the newly-established Marie Manoogian Chair of Armenian Language and Literature at the University of Michigan, Ann Arbor, and founded and directed the University of Michigan Summer Armenian Institute in Yerevan, (1988-2009). The Institute attracted hundreds of Armenian and non-Armenian students from the US and Canada as well as the Czech Republic, Egypt, England, France, Holland, Turkey and some other countries. As Director of the Armenian Studies Program he organized international conferences, symposia, workshops and lectures on various aspects of the Armenian tradition. He also initiated close contact and relations with the Armenian National Academy of Sciences, the Matenadaran, YSU, the National Library of Armenia and some other institutions.

Professor Bardakjian has served on the Executive Council of the Society for Armenian Studies in various capacities and has been the Society's President for two consecutive two-year terms (1981, 1982), and a five year term (2010-2014). He has been a member of the editorial boards of a number of Armenological periodicals in Armenia and in the Diaspora, and has lectured extensively in the US and Europe, Armenia, Russia, Egypt, India, Singapore and some other places on various aspects of Armenian literature, history and culture. These lectures have been delivered mostly in English but on occasion also in Armenian, Arabic, French, Russian and Turkish. In 1984, he completed a confidential report on the Armenian Genocide commissioned by the Holocaust Memorial Council in Washington, D.C., and, two years later, he appeared in a PBS documentary, "An Armenian Journey," documenting the Armenian Genocide, produced by Ted Bogosian.

Professor Bardakjian is the author of numerous articles and books. Apart from his Armenian and English, Professor Bardakjian for his research uses sources in Arabic, Azeri, French, N.T. Greek (koine), Latin, Persian, Russian, Ottoman and Modern Turkish and Syriac. Some of his major publications include: *Hitler and the Armenian Genocide*, which has been translated into Turkish and Armenian. His textbooks of Eastern and Western Armenian are widely used in universities in the US and abroad and his monumental volume, *A Reference Guide to Modern Armenian Literature, 1500 - 1920, with an introductory history*, has been internationally acclaimed as a seminal work and an indispensable tool for the study of Armenian literature of the modern era (1500-2000). Like some of

his articles, this book too was published in Turkish in 2013 in Istanbul (under the title, *Modern Ermeni Edebiyatı*). More recently, Professor Bardakjian edited (jointly with S. La Porta) a groundbreaking volume on a hitherto inadequately explored topic: *The Armenian Apocalyptic Tradition: a comparative perspective* (Brill, SVTP series, 2014). In November 2017, his doctoral thesis for the University of Oxford, “Hagop Baronian’s Social and Political Satire” was published in Turkish, *Sivri Dilli Dahi: Hagop Baronian’ın Siyasi ve Toplumsal Hicvi*. The Institute of Armenian Literature of the Armenian Academy of Sciences published seven of his English articles in Armenian (*Patma-banasirkan hodvatzner*).

Since 1984, Professor Bardakjian has been recognized by many institutions, for meritorious achievement in Armenian studies and culture,” In December, 2005, Yerevan State University bestowed an honorary doctorate (*honoris causa*) on him. In 2011 he was elected a Fellow of the Armenian National Academy of Sciences. In the same year The Khachatur Abovyan Pedagogical University, Yerevan, bestowed on him an honorary doctorate. In 2011 he was decorated by “The Ellis Island Medal of Honor,” for contributions to America.

In January, 2018, the Armenian National Academy of Sciences held a special session to mark Professor Bardakjian’s 75th anniversary. On this occasion the Institute of Literature published a collection of seven articles of his in Armenian.

kbar@umich.edu

LIST OF PUBLICATIONS

(2014-2018)

Bardakjian, K. 2014, “Kostandin Erznkac‘i’s Vision-Poem: Who bestow poetic grace and how,” *Mélanges Jean-Pierre Mahé*, édités par Aram Mardirossian, Agnès Ouzounian, Constantin Zuckerman, pp. 95-104. (Collège de France – CNRS, Centre de recherche d’histoire et civilisation de Byzance, Travaux et Mémoires,18), Paris, 2014.

Bardakjian, K. 2014, *The Armenian Apocalyptic Tradition: A Comparative Perspective: Essays presented in honor of Professor Robert W. Thomson on the occasion of his eightieth birthday*. Edited by Kevork B. Bardakjian and Sergio La Porta. Leiden: Boston: Brill [2014]. (*Studia in Veteris Testamenti Pseudepigrapha*, 25).

Bardakjian, K., « In Search of the Great King: The vilification and vindication of ArshakII, King of Armenia,” *Modern Greek Studies Yearbook*, University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, vol. 32/33, 2016/2017, 271-288.

Bardakjian, K., “Hagop Baronian’s Political and Social Satire,” doctoral thesis for Oxford University, translated and published in Turkish, *Sivri Dilli Dâhi: Hagop Baronian’ın Siyasi ve Toplumsal Hicvi*, Istanbul: bgst Yayınları, 2017.

Bardakjian, K., Բարդակյան, Գևորգ, Պատմաբանասիրական հոդվածներ: Երևան, ՀՀ ԳԱ Մ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտ, 2018: (“Historico-philological articles,” A translation into Armenian of seven of K. Bardakjian’s articles originally published in English)